

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravlštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 249.

V Ljubljani, v sredo, 29. oktobra 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnistvo „Slovenca“.

Zmagujoča krščanska misel.

Hud boj bijejo zdaj v raznih deželah krščanski močje pri deželnozborskih volitvah zoper združene nasprotnike krščanstva. Kakoli sovražni krščanski družabni red, se je združilo. Poročali smo že o izidu volilne borbe na Moravskem. Tam je katol. narodna stranka pod vodstvom nam Slovencem dobroznanih prvobornikov dr. Stojana in dr. Hrubana ohranila vse mandate, priborila en mandat in vplivala na več krajev, da je prišlo vsaj do nekakih kompromisnih mandatov, ki niso popolnoma orodje v rokah nasprotnikov.

Včeraj smo sporočili o izidu deželnozborskih volitev na Gorenjeavstrijskem. Tam je vrlo organizirana odločno katoliška stranka prodrla popolnoma v kmečki skupini in si priborila vseh devetnajst mandatov.

Izredno hud boj je pa včeraj vladal na Nižjeavstrijskem. Tu je nasprotnik zbral vse svoje sile. Liberalci, nemški nacionalci, soc. demokratje — sploh vsi, ki sovražijo krščanstvo, so pozabili na vse strankarske razlike in so združeni planili v boj. Neštevilni shodi so se vršili med volilno borbo že cele tedne. Energija, ki so jo tu razvile vse stranke, je občudovanja vredna. Bila je odločilna bitka, pri kateri so vse stranke poslale v boj vse svoje sile. Z napeto pozornostjo so bile včeraj uprte oči cele Avstrije na to deželo, katera kot središče države naravno vleče nase vse zanimanje. Izid volilne bitke je bil sijajen: Krščanski socialci so včeraj od 21 mandatov dobili 20. Priborili so si torej na novo 5 mandatov. Ta uspeh je epohalen in kaže, na kateri strani je ljudstvo. Ko je katol. narodna stranka na Kranjskem od 16 kmečkih mandatov dobila 15, se je reklo, da je to mogoče samo v »zaostali in neizobraženi« Kranjski. Zdaj imamo pa zglede iz dežela, katerim tudi najzagrizenejši nemški nacionalci ne more očitati »nazadnjaštva« — in tu se kaže uspeh krščanskih strank v ravno tistem ali celo še sijajnejšem razmerju.

Nižjeavstrijske volitve so velevažne. Uspehi krščansko-socialne stranke se morejo izpredvideti, če se pregledajo vse posameznosti. Padla sta celo dva liberalna deželna odbornika. Dež. odbornik Schöffel je dobil le 708 glasov, nasprotnik

krščansko-socialni dekan Kühnshelm pa 2242 glasov. Deželni odbornik Richter (Floridsdorf), je to pot dobil le 1324 glasov proti krščansko-socialnemu Reckendorferju. Kako prav je imel dr. Lueger, ko je dejal, da Richter ne bo več dež. odbornik.

Nekateri uspehi so uprav kolosalni. Kršč. socialci župnik Bauehinger (Scheibbs) n. pr. je dobil 2181 glasov, nasprotnik pa — 11, kršč. soc. Leop. Steiner (Tulln) 2103 glasov, socialni demokrat Bretschneider pa — 3.

Res je, da imajo krščanski socialci jako srede osebnosti, katere so zmogljive ljudstvu ugajati. A to pot niso odločevali prav nič osebe, ampak volivci so šli v boj edino le za ideje. To se vidi najbolj pri onih kandidatih, ki so zadnjič kandidirali na krščanski program, pa so se izneverili in uskočili k nemškimi nacionalcem. Vsi ti so propadli. Tako je n. pr. v Amstettenu zadnjič zmagal Sengstbrat na krščanskem programu. Zdaj je odpadel in uspeh je ta, da je dobil le 821 glasov, nasprotni kršč. soc. Stöckler pa 2193. Tudi zgoraj imenovani Schöffel je propadel le zato, ker je zapustil krščanski prapor in ušel k nemški ljudski stranki.

Edino le v Badenu, kjer imajo dunajski judje svoje vile, še ni borba odločena. A tudi tu je prišel krščanski socialci Juckel v ožjo volitev.

Omeniti moramo še, da so za nižjeavstrijski deželni zbor volili direktno. Tudi tu se je torej pokazalo, da je direkt. volitev povsod ugodna krščanskim strankam, kjer so iste organizirane. Gotovo je pa tudi to, da more biti tudi za celotno državo le najkoristnejše, ako se volilna pravica še bolj razširi.

Gotovo bo ta zmaga krščanskega socializma na deželi mogočno vplivala tudi na mesta. Na Dunaju sicer je isti že itak prodrl. A v manjših provincialnih mestih, kjer životari liberalno »špisburgarstvo« še dalje v svoji odreveneli omejenosti, kjer delajo politiko nezreli nemškonacionalni pobiči in koder obzorje zabitega abderita še ne sega čez njegovo gostilniško omizje — tam se še plaho drži liberalizem. A upati je, da ga bo zmagujoča svetloba prodirajoče zavednosti tudi iz teh političnih jazbovin prej ali slej prepodila.

Državni zbor.

Dunaj, 28. okt.

Pesimizem odseva in odmeva iz raznih glasil in političnih krogov. Glasila, ki so v ožji zvezi z vladnimi krogi, pišejo: V avstrijski parlament je danes komedija. Zapisniki so polni psok, govorniki v zbornici pojejo parlamentu pogrebnično. Kakor pijanec samo še razgraja, dokler ne obleži za plotom, tako pojemlje avstrijski parlament v okuženi soparici osebnega boja in strankarskega prepira. Mnogi zastopniki ljudstva ne poznajo najpriprostejših zahtev družabnega dostojanstva, s psokami dokazujejo svojo posurovelost. So še resni politiki v zbornici, a ti so brez vpliva nasproti kričačem, ki imajo prvo besedo. Ti bi morali pritiskati na vladno, da zbornico razpusti ter apeluje na narode, ki od svojih zastopnikov zahtevajo resnega dela. Edinole volivci imajo moč v svojih rokah, da napravijo red v zbornici. Ljudstvo še veruje v parlamentarizem, a ne v parlament, kakoršen je.

Tako in podobno težijo politični proroki, ki sedé na časnikarskih stolih ter či-

tajo želje z obrazov svojih dobrotnikov. Res, prizori v zbornici ne vzbujajo občudovanja, parlamentarna anarhija ovira resno delo in vsako stvarno kritiko. Avstrijski parlament je že v zasmeh vnanjemu svetu. Ali vprašali bi vendar te politične proroke: Ali se količkej zboljšajo parlamentarne razmere, ako vlada apeluje na volivce? Ali prenehajo nasprotja mej strankami in psokve mej osebami? Ako vlada ne uveljavi pravičnejšega volivnega reda in obenem boljšega poslovnika, jej ne pomagajo nobene nove volitve, nasprotno, v zbornico dobi ljudi, ki si bodo drug drugemu s pestmi v glave ubijali dokaze svojega prepričanja.

Kakor mačka okoli vrele kaše, hodijo ti proroki okoli češko nemškega vprašanja. O tej točki se že desetletja vrti ves prepir, to je največja ovira rednega dela, je oni zmaj, ki ga ni premagala še nobena vlada. Iz zakaj? Ker se še nobena vlada ni resno lotila tega dela. Grof Taaffe je bil nastopil pot do sprave, a je omagal, ker so se mu poleg birokracije uprli faktorji, katerim se je moral konečno ukloniti. Grof Badeni je z železno roko zgrabil zmaja, a roka mu je odrevenela in omahnila, državna avtoriteta se je udala ulici. In tako pojde naprej, dokler se ne premakne mrtva točka češko nemškega prepira. In kdo naj jo premakne? Čehi tišče voz naprej, Nemci nazaj, vlada na konju je pa brez vajetov. Dr. pl. Körber je sicer že večkrat vihtel bič nad glavami, a dosegel le to, da je razdražil ose in sršene. Tudi njegovi zadnji pravni predlogi ne kažejo one trdne volje, ki premaga vse težave, ozire in pomisleke. Ne trdimo, da dr. pl. Körber nima dobre volje, a k tej je treba tudi odločnosti in sicer tam, kjer najde odpor. Ta pa je brez dvoma na nemški strani.

Četudi pa so v zbornici do skrajnosti neprijetne razmere, vender sodimo, da kriza ni še neizogibna in da je še mogoče ustvariti premirje. V soboto večer je dr. Herold v izvrševalnem odboru mladoške stranke jako previdno slikal razmere v parlamentu. Ni pretil s skrajnimi sredstvi, dobro vedeč, da je treba previdnosti in da mora resen politik računati s treznim premislekom in in ne s čustvi srca. S tem je hotel izjaviti, da tudi češki poslanci niso še govorili zadnje besede z vlado. Prepričati se hočejo, ali so sploh še mogoča pogajanja z vlado in nemškimi strankami. In o tem se bodo mogli prepričati v politični razpravi o vladni izjavi, ki je že od 16. t. m. na dnevnem redu.

Ako vlada in govorniki nemških strank češkim poslancem zagotove resna pogajanja izven zbornice, ako jim zgrade most do premirja, potem je mogoča kompromisna politika. Dasi so kompromisi na jako slabem glasu, a danes ne vidimo in ne poznamo drugega sredstva iz tega političnega vrtinca. Vse kaže, da se tudi zmernejše nemške stranke hočejo otesti vsenemskega terorizma in da bodo nemški govorniki le v kratkih izjavah označili svoje stališče, da vsaj pravega poskusa ne onemogočijo. Kdaj se ta razprava prične, še danes ni gotovo. Poslanca Hofer in Kindermann sta sicer zapostavila svoja nujna predloga, toda razprava o galiških razmerah še jutri ne bode končana.

Današnja seja

je trajala do 4. ure. Začetkom seje so ministri odgovarjali na razne interpelacije. Pomembno je, da je dr. pl. Körber odklonil odgovor na interpelacijo posl. Malika glede

dogodkov v Gradcu povodom nemške pevške slavnosti.

Nato je soc. dem. Daszynski nad dve uri zmiaval poljske graščake. Očital jim je, da ne znajo gospodariti in da že židje prevladujejo v deželi. Navajal je veljavne poljske pisatelje in uradno statistiko za svoje trditve, da propada poljska žlahta in lakote gine nižje ljudstvo. Daszynski je danes otvoril vse zatvornice svoje zgovornosti in slikal Galicijo kot deželo, kjer so poljski graščaki neomejeni gospodarji. Naravno, da je govornik mnogo pretiraval, toda poljski poslanci ne bodo mogli izbrisati utisa, ki ga je napravil Daszynskega govor. Min. predsednik je obširno opisaval vzroke zadnjega štrajka ter brez ovinkov naglašal, da so bili merodajni tudi politični nagibi. Danes je od poljskih poslancev odgovarjal sam David Abrahamowicz. Oglašanih je še 14 govornikov.

Deželnozborske volitve na Gorenje-Avstrijskem.

Pri predvčeršnjih volitvah v gorenjeavstrijski kmečki skupini so, kot smo že omenili, zmagali na vsej črti katoliški kandidati. Konservativna stranka si je ohranila vse svoje dosedanje postojanke ter dobila posebno v onih okrajih, ki so jih naskočili židovski liberalci, velikanske večine. Proti katoliškim kandidatom so se zvezali liberalci, nacionalci, vsenemci in bauernbundarji. Posebno sijajna je bila zmaga v okraju Wels, kjer sta dobila katoliška kandidata nad 4100 glasov, liberalna pa le nekaj nad 860 glasov. Sijajna zmaga je bila dalje v Vöcklabrucku. Tu sta dobila konservativna kandidata nad 3300, liberalna pa le 800 glasov. Po mnogih okrajih so dobili liberalci tako smešno majhne manjšine, da je židovsko časopisje sram, da bi jih priobčilo in niti imen dotičnih slavni kandidatov več ne objavlja. Mej izvoljenimi je tudi dosednji deželni glavar dr. Ebenhoch. Ljudstvo na Gorenje-Avstrijskem ne mara ničesa slišati o gnjilem liberalizmu ter se kot en mož oklepa katoliških načel.

Minister dr. Pientak odstopa.

Že dalje časa krožijo po parlamentu in javnih listih vesti o velikih diferencah, ki se pojavljajo za kulisami poljskega kluba; postruže pa te difference posebno še dejstvo, da gotovi člani vsekako hrepene po zvezi z nemškimi levičarji. Seveda je še tudi mnogo drugih notranjih stvari, ki nikakor ne ugajajo onim poslancem, ki imajo vsaj nekaj srca za ubogo, vsestransko zatirano ljudstvo. Posledica teh konferenc bo pa v kratkem odstop ministra za Poljsko, dr. Pientaka. Listi sicer poročajo, da so njegovi ožji prijatelji poskusili že vsa sredstva, da pregovore ministra, toda doslej je bil zaman vsak poskus.

Hrvatski deželni zbor.

V prvi polovici prihodnjega meseca se snide h kratkemu zasedanju hrvaški deželni zbor. S proračunom za prihodnje leto se v tem zasedanju ne bo pečal, marveč bo dovolil le provizorno podaljšanje finančne nagodbe z Ogrsko za dobo enega leta ter štirimesečni budgetni provizorij. Razprava o proračunu se prične šele tedaj, ko bo dognana nagodba, na podlagi katere bo mogoče sestaviti definitivne postavke proračuna. Obenem bodo v prihodnjem zasedanju na vrsti tudi zadnji dogodki v Zagrebu. Vlada bo bržkone zahtevala, da cela dežela prispeva v pokritje povzročene škode.

V Ljubljani, 29. oktobra.

Omenili smo že, da odpotuje sredi prihodnjega meseca v Južno Afriko angleški kolonialni minister lord Chamberlain. Samo na sebi bi to potovanje ne bilo nič čudnega, saj mož po toliko bridkih udarcih, ki mu jih je povzročila zadnja vojska, res potrebuje oddiha. Toda, ker je pa namen njegovega potovanja vse drugo, nego oddih, je vest o tem vzbudila pozornost vsega političkega sveta. Chamberlain ostane po dosedanjih poročilih na južnoafriških tleh do konca marca, da se na lastne oči do dobra prepriča o tamošnjih razmerah in osebno pogovori z odličnimi faktorji vseh strank. Temu potovanju pripisujejo politični krogi v Londonu veliko važnost in trdijo, da bo odločilno za prihodnji razvoj angleške kolonialne politike. S tem je Chamberlain postal v Angliji zopet popularen; v zadnji čas bil je namreč skoraj popolnoma izgubil svojo popularnost, ker treba za prerojenje Južne Afrike velikih žrtv in ker se je v novo pridobljenih burskih pokrajinah pojavila jako močna opozicijska sapa, katera je pretila pokvariti vse angleška prizadevanja. Poleg tega pa so se tudi v kaski koloniji razmere začele slabo obračati za angleško politiko. Angleži se nadejajo, da potovanje Chamberlaina v Južno Afriko poravna vse navskriza in da angleško politiko dovede zopet v pravi tir. Seveda danes pač še nihče ne more trditi, da se mu posreči ta poskus. V tem oziru je že dovolj dolgo deloval na južnoafriških tleh pooblaščenec angleške vlade lord Milner, ki so mu natanko znane vse razmere, a ni mogel ničesar doseči. Tem manj bo dosegel sam Chamberlain, razun če ne bo obljubil veliko večje svote milijonov, nego je dovoljeno doslej.

Delo v francoski zbornici.

Minuli petek se je vršila v francoski poslanski zbornici kratka razprava o dveh dokaj važnih predlogih. Poslanec Reveilland je vložil predlog glede proporcionalnega zastopstva pri volitvah, poslanca Klotz in Lasies pa v posebnem predlogu zahtevata, da se uvede takozvani skrutinij po listah. Oba predloga sta kajpada naperjena proti krščanskim strankam. Izročili so jih novemu odseku 22 članov, ki se bo sploh pečal z vsemi vprašanji glede volivne reforme. Seveda bo povsodi obveljalo to, kar je v prilog vladnim strankam. — V isti seji je z 296 proti 256 glasovom, torej z večino 40 glasov, na katero se more v vseh slučajih zanesti Combesova vlada, če se gre proti »klerikalcem«, obveljal predlog posl. Gouzyja, naj se takoj sedaj volijo odseki za kongregacije, za delavske zadeve in nekatera socialna vprašanja ne več po oddelkih, marveč po zgoraj navedenem načinu. S tem bodo onemogočili katoličanom vsako zastopstvo v odseku za kongregacije.

Iz brzojavk.

Nov čin Combesove vlade. Ministerski svet je včeraj sklenil ustaviti plačo škofu v Autunu, kardinalu Perrandu, ki je imel »hujskajoč« govori. Polagoma pridejo na vrsto vsi škofi, ki so podpirali znano okrožnico. — Iz Macedonije se javlja, da je na čelu turške vojske Edhem paša. Ustaši so odbili doslej vse turške naskoke na važni Rumpelski klanec. — Strah pred Slovani. Nemški dijaki na rudarski akademiji v Freiburgu so poslali na vlado petico, naj prepreči naval slovanskih dijakov iz Avstrije in Rusije. — Naš cesar pride v Budimpešto prihodnji ponedeljek. — Berolinski Poljaki se organizirajo. Na predvčeršnjem številno obiskanem poljskem shodu so sklenili ustanovitev poljske centralne organizacije za Berlin in okolico. — Posl. Mettall ne odloži mandata ter bo svojo »plemiško« zadevo pojasnil v javnosti. — Razsodišče v zadevi inozemskih posestev na Japonskem. Nemčija, Anglija, Francija ter Japan so se dogovorile, da v zadevi tega vprašanja apelirajo na rozsodišče.

Razveljavljen odlok. Koroški dežel. šolski svet je v svoji seji dne 20. sept. 1901 sklenil, da se petrazredna ljudska šola v St. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem razdeli v dvojezično, to je, nemško in slovensko. Proti temu odloku z dne 7. nov. 1901 št. 2545 se je šentjakobski krajni šol. svet pritožil na učno ministerstvo, ki je nedavno razveljavilo ukaz dežel. šolskega sveta ter odredilo, da ostane vse pri starem.

»Narodova« gonja proti ljudskim delničnim zavodom postaja nevarna za liberalce. Včeraj smo priobčili z Vipavskega zgrad samoobrambe proti liberalcu. Iz več krajev na Kranjskem smo dobili ravno v zadnjem času dopise, ki z ogorčenjem pozivljajo k bojkotu liberalcev, in jih z oziranjem na obrtni zakon nismo mogli priobčiti. To pa smo spoznali, da naši somišljeniki zlasti po mestih in v njih okolici ne vedo teh »Narodovih« napadov pustiti brez — tihega, a občutnega odgovora. Če bo komu to neprijetno, bodo »Narodovci« vedeli, da naj pošljejo zahvalo na adresu svojega voditelja.

Državni poslanec gosp. dr. Šusteršič je danes že mogel zapustiti posteljo. G. doktor more že počasi, dasi s težavo hoditi. Zdravstveni položaj se mu boljša z vsakim dnem. Izrazi sočutja prihajajo še vedno od vseh strani.

O modernem kapitalizmu je včeraj pred množičnim občinstvom predaval g. dr. Lampe. Bistvo in nastanek kapitalizma je kazal iz historičnega razvoja borze, katera je iz prvotne trgovske posredovalnice postala kraj za spekulacije, odkar se je denarni promet ločil od istinite potrebe. Nato je popisoval industrializem, truste in novodobni način zadolževanja držav. Slednjič je oznanjal važnost združništva, po katerem je mogoče manjšim narodom se pokrepiti za moderne gospodarske borbe. Kritikoval je pri tem nazore Pirčeve knjižice o kranjskem kmetijstvu, katero neopravičeno izkuša združništvo potisniti v stran. Proti g. Pirču je dokazoval, da se narodno premoženje vlad posejilnic ni zmanjšalo ampak dvignilo.

Osebnosti. V stalni pokoj je stopil deželni nadzornik g. Jul. Ledevnik v Gradcu ter dobil naslov dvornega svetnika. — Podpolkovnik pri takajšnjem domobranskem polku, g. Ivan Lavrič, je kot polkovni poveljnik premeščen v Crnovice. — Pristavom pri geološkem državnem zavodu je imenovan gospod dr. Karol Hinterlechner. — Začasno vpokojen je postajenačelnik v Litiji, g. Josip Jenko; na njegovo mesto pride gospod J. Hrašovec.

Učiteljske vesti. Nameščeni so kot začasni učitelji, oziroma učiteljice gg. Fort. Lampert za Postojno, Jos. Lipovec za Bukovje, Fr. Zrimšek za Trnje, Franc Grum za Vipavo, Fr. Silvester za Postojno, Fr. Mušar za Senožeče; dalje gospodične Amalija Kokalj za Košano, Kat. Valenčič za Prem, Ema Hrovatin za Slavino. Premeščeni so gospodje ozir. gospodične: Ivana Prešern iz Planine v Vrhopolje, Frančiška Valenčič iz Vipave v Knežak, Ant. Turk iz Bukovja v Orehovec. Začasna šol. vodje sta postala g. Fr. Mercina v Senožečah in g. Franc Punčuh iz Vipave v Vrhopolju. Radi boleznij je dovoljen dopust g. Al. Goriupu v Postojni in gđ. Ter. Debevec v Slavini. Učiteljstvu sta se odpovedala pomožni učitelj v Vipavi g. Henr. Mravljak in defin. učiteljica v Postojni gđ. Viktorija Juvančič. Za Planino pri Vipavi imenovani učitelj g. Ant. Krže na Gori se je odpovedal tej službi. — G. okrajni šolski nadzornik Lj. Stiasny je premestil svoj sedež iz Litije v Krško.

Imenovan je pravnim praktikantom pri deželni sodišču v Trstu gospod Vladimir Pertot.

Šubtčev »Prešern«. G. Alojzij Šubio slikar v Celju, je naslikal v naravni velikosti podobo Prešernovo, katera se sedaj razprodaja v reprodukciji. Slika je posneta po stari manjši sliki, katero je naslikal Prešernov prijatelj Kurz von Goldenstein, in ki je zdaj last gospoda ravnatelja Levca. G. Šubio se je natančno držal originala, in je tako podal čim natančnejši portret Prešernov. Zada se vidi Prešernova rojstna hiša. G. Šubio je založil sliko sam v zvezi z g. dr. Ivanom Dačkom in g. trgovcem Antonom Kolencem v Celju. Cena slike je 40 K.

Cesarjev dar. Gasilnim društvom v Mokronogu in Mirni peči je podaril cesar 150 ozir. 200 K.

Iz Velesovega se nam poroča, da je ondi po dolgem bolehanju, večkrat previden s svetimi zakramenti, umrl v soboto dne 25. t. m. gosp. Josip Hacin. Pokojnik je bil pred vatopom v vojaški stan, odkoder se je povrnil z boleznijo, uradnik pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani. Spolnil ni še 23 let. N. v. m. p.!

Deželna učiteljska konferenca se bo vršila tekom prihodnjega leta v Ljubljani. Izvoljen je pripravljalni odbor.

Fabricirana statistika. Na Primorskem je bilo po »statistiki« za časa zadnjega ljudskega štetja 712 377 prebivalcev, od katerih se jih je na potrpežljivem papirju določilo 334.152 Lahom. Slovencev in Hrvatov je po tej statistiki na Primorskem 356.580, torej za 22.000 več nego Lahov. Nemcev je 19.454, Romunov 1313, Čehov 674, Poljakov 194, Rusinov 10. Samo v Trstu in okolici so v tej statistiki prikrili 20.000 Slovencev.

Petrolej Ohravnave o ustanovitvi petrolejnega kartela so se izjalovile. Cene petroleja, katere so gotovi faktorji gnali na viško, vsled tega padajo.

Za slovensko poroto v Trstu je vložila nadalje prošnjo tudi občina Zgonik.

Štrajk v kamnolomu v tržaški okolici je ponehal. Deset gospodarjev je podpisalo zahteve delavcev, samo inženir Derin in Vatovec nista tega storila. Vsled tega jih prijemlje »Sole«, pri kateri priliki pravi: »Slovenska stranka ima tako tolažilno orijentacijo proti solncu demokracije«.

Deček zgorel V Lučeniku se je v nedeljo zvečer dogodila huda nesreča. Dveletnega dečka Karla Bressana so bili postavili na ognjišče, da bi se malo ogrel. Ko so ga za hip pustili samega, padel je v ogenj in je vrhu tega zvrnil na se tudi lonec z vrelo vodo. Dečka so prenesli v goriško bolnišnico, kjer je umrl v groznih mukah.

V Trstu aretirana je bila 21letna Marija Lang iz Lambacha pri Mariboru, ker je zatožena, da je ukradla perila v vrednosti 50 kron.

Zadušila se je v gnojnici. Mala deklica Ema Marušič iz Vrtojbe se je igrala sama na dvorišču domače hiše. Ne ve se kako, padla je revica v gnojnico. Domači so ji sicer kmalu pritekli na pomoč ter jo izvlekli iz gnojnice ali vsejedno je deklica kmalu potem izdahnila svojo dušo.

Novi premogovniki. Kot smo poročali, je zadnje dni preiskal neki strokovnjak vso okolico med Ormožem in Ljutomerom, kjer so zasledili premog, in je našel, da je res kraj posebno bogat premoga. Zlasti premogovnik v občini Veličane ima zelo mnogo premoga.

Avtomobil in — sir. V nedeljo zvečer so telefonirali iz Bazovice v Trst policiji, da se je odpeljal iz Bazovice v Trst avtomobil z dvema hlebi sira, od katerih je vsak tehtal po 14 klgr. in katera sta bila ukradena v neki krčmi v Bazovici. V avtomobilu našla je policija tri gospode in — dva hleba sira. Spremljali so jih na policijo in tu so ti trije gospodje izjavili, da mora vse biti le kaka burka, katero jim je kdo nakadil, ker oni so samo našli ona dva hleba sira v avtomobilu, a niso vedeli, od kod sta prišla. Teh misli je tudi policija in sedaj prav pridno išče onega, ki daje drugim sir, da ga da tudi njej v plačilo.

Tatvina v cerkvi. Iz cerkve sv. Antona v Gorici je odnesel nekdo skrinjico, v katero so polagali pobožni verniki miloščino. Zlikovca niso dobili.

Zakaj v Benetke? Z dnem 31. avgusta potekel je čas za razpis nagrade za najboljšo delo o zgodovini ali statistiki Trsta. Predloženi so bili štirje spisi, o katerih naj izreče svojo sodbo »Kraljevi institut« znani v Benetkah. Sedaj nastaja vprašanje, ali so Lah v Avstriji taki duševni reveži,

ki niso niti sposobni razsoditi o boljšem ali slabšem delu, če pa to ni res, tedaj pa so le taka dela o avstrijskem Trstu dobra, s katerimi so zadovoljni v Italiji. Ako odgovarja prvo resnici, tedaj naj Lah molče o svoji kulturi in naj je nikar ne usiljujejo našim otrokom, da ne bodo tudi naši otroci taki duševni siromaki, kakor so oni; ako odgovarja pa resnici drugo, tedaj so se postavili v velikansko nasprotje z ustanovnikom nagrade Rosetti-jem, ki je bil velik avstrijski patrijot, a tako njih početje je v velikanskem nasprotju z nameni ustanovitelja. In ni v tem slučaju tako početje največja nehvaležnost, da ne rečemo, da hočejo skruniti spomin na velikega avstrijskega patrijota? Bog naj razume to laško dvetisoletno kulturo — za njo nimamo mi barbari še zdravega razuma.

Dva kozolca pogorela. Minulo soboto sta pogorela kozolca posestnika Fr. Saporja v Tržini pri Mokronogu, ter posestnice Jos. Anderlič ondot. Škode je 2200 kron oziroma 450 kron, in sta oba bila zavarovana.

Utonil V nekem potoku so našli v soboto utopljenega kočarja Ant. Gorenca iz Sredn. Lankic pri Mokronogu.

Na paši umrl Minolo nedeljo je šel na pašo po kenda rani maši 53letni gospodar Janez Kopina iz Sel pri Raki. Po veliki maši gre sin do očeta, da ženeta živino domov. Najde pa očeta ležečega na obrazu; umrl je za kapjo.

»Marš zu Haus«. Pozno v noč je šel iz gostilne domov nadučitelj iz Cerkelj pri Krškem. Napade ga ponočnjak, bje po njem s palico in kliče: »Marš zu Haus!« Orožnik je pa klical napadavcu: »Marš v Krško!«

Ljubljanske novice.

Deklico potegnili iz Ljubljane. V Zalogu sta včeraj popoldne dva ribiča potegnili iz Ljubljane 6 let staro Marijo Luzar, hčerko delavke v papirnici v Vevčah. Bila je mrtva. Popoldne je bila padla v vodo in vtonila.

Bivši socialnodemokratski kandidat za občinske volitve aretiran. Po Ljubljani se govori, da je bil strojevodja H. Kralj iz Ljubljane v Trstu aretiran, ker je izvršil neko nenravno kaznjivo dejanje z neko petletno deklico. Iskali so ga že tri tedne. Kralj je oženjen. Kakor čujemo, temelje te govorice na resnici.

Aretiran delovodja pri Toeniesu Alojzij Mihelič, delovodja pri tvrdki Toenies, je bil danes aretovan. Na sumu je, da je dal po kovinskih delavnicah v tovarni zase delati raznih reči in da je tudi več reči si prisvojil. Kakor se govori, dobili so v njegovem stanovanju na Rimski cesti št. 7 kovčeg, v katerem je imel na stotine raznih kovinskih izdelkov, pil, vijakov, kljuk, nabitkov itd.

Čudna zgodovina blagajne. V Kolodvorskih ulicah se je v ponedeljek vršila dražba neke blagajne, ne da bi dotični lastnik dobil obvestilo, da se ta dan vrši dražba. Lastnika torej ni bilo na licu mesta in magistratni sluga, ki je prišel, da izvrši dražbo, tudi ni videl okoli sebe kupcev. Naposled je povabil gospoda Blumauerja, ki je kupil blagajno za 50 kron. Lastnik blagajne je seve debelo gledal, ko je zvečer zvedel o prodaji. Gospod Blumauer mu je ponujal blagajno nazaj za 50 kron, toda dotičnik je bil mnenja, da za napake magistratove ne bo dajal 50 kron. Včeraj je prišel sluga k gospodu Blumauerju in mu prinesel — 50 kron, češ, naj da nazaj blagajno, gospod Blumauer pa je dejal, da je blagajno že — naprej prodal. Sedaj je debelo gledal sluga, lastnik prodane blagajne pa se muza, ker naposled dobi od magistrata nazaj še novo blagajno.

Veliki orfej, katerega priredi pevsko društvo »Slavec« v nedeljo, dne 9. nov. v vseh prostorih »Narod. doma«, bode imel naslednjih šest oddelkov: I. del: dva promenadna koncerta, II. del: pevski koncert, III. del: velika žrnovojniška bitka, IV. del: damsko tekmo vanje za dobitke, V. del: zabavni večer, VI. del: trije plesi. Iz navedenih oddelkov je toraj razvidno, da je orfej zasnovan na jako obširnem vspredu, tako da bodo imeli ljubitelji godbe, petja, plesa in drugih zabav, vsak svoj užitek, katerega bode še posebno povzdignil način izvrševanja vspredu, ker se bode isti hkrati izvajal na raznih krajih. Izmed posameznih točk omenjamo, da se bode pri tej priliki prvič uprizorila burka v enem dejanji »Bucek v strahu« spisal Rado Murnik. Toraj nam bode to originalno dvojico tudi na odru mogoče spoznati.

Zaprisega vojaških novincev. V soboto, dne 1. nov., bodo v novi vojašnici 27. pešpolka zapriseženi letošnji vojaški novinci. Poprej bo na dvorišču slovesna sv. maša z nagovorom.

V Ameriko. Danes ponoči je z južnega kolodvora 218 oseb odpotovalo v Ameriko.

Stavbilska kronka. Pklovo zidovje ob Františkanski ulici se sedaj demolira. Na tem prostoru bo, kakor znano, stal moderni hotel. Na Poljanskem nasipu se prihodnje leto zgradi društvena hiša za stare onemogle služkinje. Porotna dvorana v novi sodnijski palači bo gotova do 2. dec. in se bodo prihodnje porotne obravnave vršile v novi dvorani.

Izgrad. Ponoči je bil na Starem trgu velik izgrad, pri katerem je mej drugimi gospodi tudi sodeloval uradnik iz tobačne tovarne Adenau.

Koncert ljubljanske društvene godbe bo v četrtrek dne 30. t. m. v hotelu »Lloyd« ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

Okužen vodnjak je na Amroževem trgu št. 7. To je baje posledek znane vročinske bolezni Predovičevih hlapcev. Ali so tudi tega okuženja krivi škofovi zavodi?

Komanditna družba Petrič & Co. za papirne vreče s patentirano strojno opremo je ustanovljena v Ljubljani. Podjetju je pristopil g. Emerik C. Mayer, bankir v Gračcu, kot komandist. Prokuristom je bil imenovan g. Emil Randhartinger, prokurist tukajšnje trdke J. C. Mayer. Pri družbi je tudi gosp. Anton Dečman.

Izpubljena denarnica. Od »Narodne kavarne« po Zidovskih in Čevljarskih ulicah do Turjaškega trga je zgubila trgovka M. S. denarnico, v kateri je imela zlat za 20 K in nekaj drobiža.

Izpred sodišča.

Cigan iz prisilne delavnice. Ivan Hudorovič, cigan, pristojen v Crknicu, oddan je bil zaradi delomrčnosti v prisilno delavnico. Znano je, da se prisiljenci uporabljajo kot težaki tudi pri javnih delih. Dne 9. septembra t. l. je cigan Hudorovič v družbi prisiljenca Alojzija Strussniga v pljanosti razgrajal pri stavbi poleg justične palače. Paznik je opazil pri ciganu steklenico s pivom, ter zahteval od njega, da mu jo mora izročiti, kar pa je Hudorovič tako raztogotilo, da je z odprtim nožem grozil pazniku. Popoldne istega dne stalo je več gledalcev poleg zgradbe in eden izmed njih je zaklical »cigan«. To je bilo pa zopet nekaj za Hudoroviča, kajti hipoma zgrabi kamen in hoče gledalca napasti; paznik mu je hotel kamen vzeti, a ta se je zagnal v njega in le došla pomoč je paznika rešila iz neprijetnega položaja ter pomagala ukrotiti Hudoroviča. Obsojen je bil cigan na 3 mesece težke ječe z enim postom vsakih 14 dni. Strussnig pa zaradi podpihovanja cigana na osem dni zapora.

Odmevi zagrebskih izgrediv. V soboto je bila obsojena zopet ena serija obtožencev. Stefan Majcen je dobil leto dni, Fran Mihanovič osem mesecev, Marko Kraljevič deset mesecev, Josip Majer štiri mesece, Juro Tomašič tri mesece, Mijo Trboč dva meseca, Ivan Kureci dva meseca. Državno pravdnitvo toži liste »Hrvatsko pravo«, »Obzore«, »Hrvatska« in »Srbohran« radi zanemarjenja dolžne pažnje. Razprava se je začela predvčerajšnjim.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče.

Rudeči Talar.

Spisal E. Brieux. — Gestovanje gospe Borštnik-Zvonarjeve.

Sinoči smo imeli po dveletnem prestanku zopet veselje pozdraviti na slovenskem odru najodličnejšo slovensko dramatičnico gospo Borštnik-Zvonarjevo, katere je gostovala v moderni, nam že iz lanskega leta znani drami »Rudeči talar«. Pisatelj štiridejanske drame nam kaže dva velika kontrasta: življenje in srce ljudi izmed višjih in privilegiranih pravnih krogov, katerim je dana moč in oblast soditi ljudi in jih spravljati tudi pod sekiro — ako služi to njih namenom; ako si je mogoče s tem pridobiti tisoč frankov več letne plače, — in na drugi strani priprostega in poštenega, Bogu in delu udanega Baska iz Pirinej. Drama je polna resne satire in polna tragike. Pod črnimi in rudečimi talarji se skriva samo hrepenenje po vspehi se višje, pridobiti si tisoč ali dva tisoč frankov več letne plače in naj stane teh tisoč frankov tudi življenje in sredo cele rodbine. Kaj nas to briga. Mi smo storili svojo dolžnost kot posamezniki in skupina ljudi, katerim je dano soditi. Mi si umijemo roke, kot si jih je umil Mouron po končani obravnavi z dekretom v žepu. Mi hočemo in smo trdi, naša srca so kamenita in morajo biti kamenita, ker zahtevajo tako naši žepi. Kdor pa oporeka, kdor pa posluša vest, ta je neumnež in ne razume svojega poklica.

Simboli našega poklica so črni talarji in kdor si priberači rudečega — ta je najrednejši med nami! Vest, ti pa molči, ti si nam v pogubo. Vzgled — omahujoči, ko nečeno vendar sam s seboj zadovoljni državnik Vagret, ki odhaja s prizorišča mirno — resignano, kar je storil že davno po tridesetletnem službovanju, njegov kolega La Bourle. Pisani zakon, mrtve črke — to je naš imperativ, odgovornost zanj prepustimo onim, ki postavljajo te zakone, poslancem, katerih stan zastopa v drami Mondoubleau. Kaj briga te ljudi, da s Pilati! Pravico ima vsak, »toda pot do pravice, ta je dolga«. Te poti pa ne hodimo mi! Mi stojimo na koncu te poti in nas soditi nima pravice nihče! Nihče! Kajti mi smo samo ti, kar je pero v roki pisalčevi. Kedo piše — tudi to nas ne briga. — Tu počiva ona skrita tragika, katere izbruh je umor koncem drame. Umor iz roke onih, katerim so vzeli ti ljudje življenje in s tem potegnili črto pod svojim življenjem.

Satira! Samo eno življenje je končano, a umorjenih je zato sto drugih življenj. Umorjeno je življenje poštenjaka, iz golega sumničenja na tožno klop postavljenega ne iz golega brepenjenja najti morilec in s tem dokončati v treh dneh senzacionalni umor, ki razburja pol Francije, in s tem splezati stopnjo višje na dolgi poti karijere. Umorjeno je s tem življenje njegove soproge Janette, njenih otrok in stare matere Etchepareove. Umorjena je druga pravica. In tu leži zopet tragika.

Značaji v drami so ljudje, risani psihološko natančno in določno, izpočetka nekateri nekoliko nejasno, toda ko pride do izbruha (in vsaka teh duš vkipi jedenkrat), tedaj pa stoje jasni pred nami, v globokosti življenja, iz katerega je vzeta drama, ki se vrši na Francoskem, tam »tjer« nosijo ljudem pravico na rokaha.

Igralo se ni sinoči tako vestno kot smo pričakovali. Samo ob sebi je umevno, da je nadkrilovala vse gospe Borštnik-Zvonarjeva, o kateri se moramo zadovoljiti nočjo samo s sodbo, da je umetnica, na katero smemo biti ponosni. Njena igra ni samo temperamentna, premišljena v vsaki malenkosti, temveč njena igra je tudi psihološko prestudirana in tako tudi igrana. — Imeniten tip baskijskega poštenjaka nam je podal sinoči na zunaj in znotraj, redno med prvimi igralci na slovenskem odru gospod režiser Dobrovolny. Najdaljšo vlogo je imel gospod Dragutinović, ki pa govori mnogokrat nerazločno, na kar naj pazi. Drugače je bil dober karakter skrito intrigantnega »streberja« Mourona, dasi smo opazili v njegovi igri na nekaterih mestih precej »Stokunge«, kakor tudi pri gospodu Danilu, ki je predstavljal poslance Mondoubleau. Vagreta, drž. pravnik je predstavljal gospod Lovšin, ki je bil v prvem dejanju dober, v tretjem pa premalo temperamenten za njegovo vlogo. Gospod Boleška (La Bonzule) spominja premnogokrat v maski, izgovoru in kretnjah, da je — Boleška. V poslednjem seveda tudi naš gospod Verovšek, vendar pa moramo z veseljem konstatirati, da se je tega že precej odvadil. — Imed dam se je odlikovala zlasti soproga Vagretova Dobrovolna, ki je igrala nervozno soprogo gospe drž. pravnik prav dobro, samo včasih nekoliko preveč nervozno, in gospe Dragutinovičeva, ki pa je bila po glasu premlada. Druge manjše vloge so bile dobro razdeljene med gg. Hašler, Nučič, Lier, Perdan, gosp. Ruckovo in Kreisovo.

Omeniti moramo samo še, da sta nekako čudno motila igro francoska govornica in prepogosto slični ljubljanski dialekt. Občinstva je bilo za to predstavo in z ozirom na našega gosta in rojakinjo — vrlo malo!

J. P.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Nezgod a cesarske kočije. Ko se je cesar dne 25. oktobra vozil iz Schönbrunn na cesarski dvorec, se je začel eden konjev nekoliko upirati. Cesar je dal ustaviti in je izstopil iz kočije ter je v družbi svojega adjutanta peš odšel v cesarski dvorec. Nato je nastala govorica, da se je cesarjev voz preobrnil. — Bomba. Iz Livorno se poroča, da je bližini sementišča eksplodirala dinamična bomba. En otrok je bil ubit, eden pa ranjen. — Nezgod a natak arjeva. V gledališču v Rovereto je padlo nekemu natakarku šest vrčkov iz galerije na občinstvo v parter. Dve dami sta ranjeni. — Grofica Stefaniya Lonyay je bila včeraj na Dunaju. Cesar jo je obiskal. — Mednarodni družbi ponarejalcev denarja so prišli na sled. Dognali so, da ima družba v vseh glavnih svetovnih mestih svoje delavnice in šlane. V Barceloni je policija udrila v tako delavnico ter našla ondoli množino ponarejenega francoskega denarja. — Stavka kmetov in delavcev v Galiciji se je zopet pričela, vsled česar je nevarnost, da krompir, od katerega je odvisna galicijska industrija s špiritom in žganjem, zgine na polju. — Novi vulkanični izbruh. Iz Guatemale se po-

roča, da so morali mesto Quezaltenango izprazniti, tako silno je padal na mesto pepel. Poroča se, da je poleg ognjenika Santa Maria izbruhnilo še več drugih ognjenikov. Iz daljave se duje bobnenje, ki je časih podobno strelom iz topov. Glavno mesto sedaj še ni v nevarnosti. — V Kotoru so čutili potres. — Burski generali Dewet se prihodnjo nedeljo vrne v Južno Afriko. Botha in Delarey nameravata obiskati še Ameriko. — Ruski car pride dne 15. januarja v Rim in bo ondoli ostal štiri dni. Potem pojde na Cetinje, v Atene in mogoče tudi v Carigrad. — Blazni požigalec. V občini Bartoš pri Temešvaru je neki blazen človek zažgal na petih krajih. Dvajset poslopij je pogorelo. — Žrtev svojega poklica. Orožnik Dwerak v Klumecu na Češkem je te dni zasledoval tatove, ki so nameravali ulomiti v neko prodajalnico. Tatovi so orožnika ustrelili. — Povodnji. Iz Catanije se poroča, da so izstopile vse reke. Železniška proga Catania-Syracusa je v dolžini enega kilometra razrušena. Polja so preplavljena. Ljudje se rešujejo na strehe hiš. — V Južno Afriko pojde tekom meseca novembra angleški kolonialni minister Chamberlain, da na licu mesta prouči razmere. — Očetovala osveta. Advokata Franza, urednika socialističnega lista »Il popolo armeno«, je smrtno ranil neki oče, kateremu je advokat zapeljal hčer. — Ruski prestolonaslednik je nevarno bolan. Bolezen je vsak dan hujša. — Prijeten zapor. Iz pariških zaporov je ušel bankir Boulaire, ki je bil v preiskavi radi raznih sleparij. Preiskovalni sodnik mu je dovolil, da je v družbi civilnega stražnika smel iti na obed v pariške restavracije! Pri nekem takem »sprehodu« je bankir pobegnil. — Orožnik roparski morilec. V Weendamu so prijeli orožnika Jaskyja, ki je izvršil pet roparskih umorov. — Stavka policijskih stražnikov je v francoskem mestu Lorient. Stražniki s lepaki pozivajo delavce, naj jim pomagajo. — 14.850 frankov za eno brzojavko je moral te dni plačati dopisnik londonskega lista »Times« v Pekinu, dr. Morrison. Odposlal je namreč obširen popis Mandžurije, odkar so jo zasedli Rusi. Brzojavka je obsegala 2200 besed; besedo je bilo treba plačati s 6 franki 75 centi, kar znaša zgorsajšo svoto. — Okradeni mrlji. Voznik pogrebnega zavoda Benze je ukradl mrtvemu nadinženjeru Palu, katerega truplo je vozil s kolodvora, 70.000 K. Tatu so prijeli. — Več ženskih umoril je s strupom tekom let gostilničar Chapman v Londonu. — Veliki nemiri v kaznilnici so se primerili v Lvovu. Kaznjenci, ki hočejo imeti boljšo hrano, so vse razbili. Na dvorišču stojite dve kompaniji vojakov.

Društva.

(Slov. katol. akadem. društvo »Danica« na Dunaju) priredi v četrtrek dne 30. t. m. svoj 1. redni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. čitanje zapisnika; 2. poročilo odbora; 3. poročilo revizorjev; 4. sprejem novih članov; 5. volitev novega predsednika; 6. volitev novega odbora; 7. slučajnosti. Lokal: Bayerische Bierhalle, I Reichstrasse 15. Začetek ob pol 8. zvečer.

(Dramatično društvo v Trstu) priredi v soboto 1. nov. 1902 v dvorani »Narod. Doma« v Barkovljah igro »Mlinar in njegova hči«. Založila v 5 dejanjih po E. Raupachu, poslovenil Fr. Malavasič. Režiser g. Matevž Žužek. Med dejanji svira St. Jakobski orkester. Začetek ob pol 5. uri popoldne. Koncem meseca novembra: »Divji lovec«, F. S. Finžgarjev ljudski igrokaz s petjem v 4 dejanjih.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za Jeranovo dijaškomizo: Neimenovana dobrotnica 20 K. Bog plačaj!

Telefonska in brzajavna poročila.

Maribor, 29. oktobra. Ravno kar izišla »Südsteier. Presse« prinaša izjavo gosp. Antona Korošca, da prevzame kandidaturu za ljutomerski-ormoški okraj. Kandidat prosi zajedno od sorojakov vsestranske krepke podpore.

Radgona, 29. oktobra. Narodni volivni možje iz St. Jurija ob Ščavnici so se z lastnoročnimi podpisi zavezali, da volijo dne 4. novembra gosp. Antona Korošca svojim poslancem za deželni zbor.

Radenci, 29. okt. »Narod« in nemškutarski listi bodo rabili zastoj

črnilo proti g. Antonu Korošču. Mi smo zanj!

Središče, 29. okt. Da »Slov. Narod« ni po volji kandidatura g. Korošca, nas potrjuje v tem, da je to edina prava kandidatura. Nemški in izdajalski »Slov. Narod« ne bo določeval v tem vprašanju. Živio naš edini kandidat Anton Korošec! Pereat »Narod« in »Stajerec«!

Št. Peter v Savinjski dol., 29. okt. Pri občinskih volitvah nad vse sijajno zmagali katoliški slovenski možje. Čast in slava jim! Živeli! Istotako enoglasno zmaga pri volitvi volivnih mož.

Sijajna zmaga krščanskih socialcev.

Dunaj, 29. oktobra. Od 21 kmečkih mandatov na Nižje-Avstrijskem dobili so kršč. socialci dvajset, v Badenu prišli v ožjo volitev. Pridobili torej pet mandatov. (Glej uvodnik. Op. ured.)

Dunaj, 29. oktobra. (C. B.) »Fremdenblatt« javlja od kompetentne strani, da vesti o demisiji ministra Pientaka niso utemeljene.

Dunaj, 29. okt. (C. B.) Zbornica nadaljuje razpravo o predlogu poslanca Daszynskega. Prvi govori poslanec K. S.

Dunaj, 29. okt. Od poslanca Breiterja sklicani odsek, ki je imel določati, ali naj se Breiter odzove pozivu k dvoboju, je sklenil, da pusti Breiterju v tej zadevi, naj stori kar hoče. Čuje se, da se Breiter ne bo dvobojeval, ker smatra, da poslanec za ono, kar govori v državnem zboru, ni dolžan dajati zadovoljenja.

Dunaj, 29. oktobra. Priče poslanca Breiterja in poročnika Molnarja, kateremu je Breiter v državnem zboru dejal »pobalin«, so podpisale zapisnik, da zadeva ostane nerešena do 2. novembra, ko se vrne Breiter v Lvov.

Dunaj, 29. okt. Za danes popoldne je sklicano nižjeavstrijsko liberalno veleposestvo k zaupnemu sestanku. Po kompromisu s konservativnimi veleposestniki bi konservativci dobili v veleposestvu pri deželnozborskih volitvah sedaj dva mandata, vsled včerajšnje sijajne zmage kršč. socialcev v kmečki skupini pa ni izključeno, da nastanejo intrige tudi proti izvolitvi teh dveh konservativnih članov iz veleposestva.

Dunaj, 28. okt. Pri vsprejemu papeževga delegata v posebni avdienci je cesar na opomnjo delegatovo, da se papež sicer dobro počuti, da pa ima silno mnogo skrbi, odgovoril mej drugim to-le: »To rad verujem, toda toliko bridkosti in skrbi kot jaz gotovo nima njegova svetost«.

Budimpešta, 29. oktobra. Kapitanom cesarjeve dvorne straže je imenovan plemič Bertholdheim. Za to mesto je bil določen nadvojvoda Leopold Salvator, ki je bil pa črtan, ker je škofu Strossmayerju poslal neki pozdrav.

Budimpešta, 29. oktobra. Stranke se trudijo pripraviti vlado do tega, da umakne predlogo o nadomestnih rezervnikih in da predloži namesto tega zakon o ureditvi kontingenta vojaških novincev. Tak zakon bo predložen tudi avstrijskemu državnemu zboru. V soboto se pričakujejo zopet demonstracije proti vojaški predlogi.

Budimpešta, 29. okt. Veliki defraudaciji so prišli na sled pri obrtni in ljudski banki v Aradu. Nje glavni ravnatelj Adolf Böhm, član mestnega zastopstva, je poneveril 305.000 kron ter jih zapravil na borzi. Zbok tega vlada mej prebivalstvom velika vznemirjenost.

Budimpešta, 29. okt. Listi poročajo, da so vseučilišniki sklenili proti sviranju cesarske himne »Bog ohrani« povsod demonstrirati.

Trst, 29. oktobra. Občina ustanovi obč. zavod za zgradbo malih stanovanj. Za prvo potrebo je določenih 500.000 kron.

Zagreb, 29. oktobra. Ravnokar je došel odlok, da mora mesto pri zadnjih demonstracijah oškodovanim srbskim trgovcem plačati 51.074 K 29 h. Mestne doklade se radi tega povišajo.

Inomost, 29. okt. Akademski senat je odbil zahtevo laških velikošolcev, naj rektor pri svojem ustoličenju govori tudi laški.

Brno, 29. okt. Blagajnik sladkorne tovarne v Rohrbachu F. Richter se je sam naznanil sodišču, da je poneveril 17.000 kron. Imel je letne plače 4000 kron.

Smrti:

25. oktobra, Josip Mervar, kurjač, 51 let, atrofija cerebri.

27. oktob. a. Ivan N. v. šak, strojarjev sin, 11, dnij, onec-pohus.

25. oktobra, Ana Afrič, delavčeva hči, 14 let, jetika. — Anton Pavš, posestnik, 34 let, tumor cerebri.

26. oktobra, Tomaž Sušnik, mlinarski hlapec, 57 let, srčna liba.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednja račna tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrost	Nebe	Padavina v 24 urah v mm.
28.	9 zjut.	736.5	6.4	sl. sever	oblačno	
29.	7. zjut.	736.8	6.5	brezvt.	oblačno	9.7
	2. popol.	736.5	10.1	sr. svzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 6.4°, normale 8.0°.

Dunajska borza

dne 29. oktobra.

Skupni državni dolg v notab.	100.80
Skupni državni dolg v srebru.	100.80
Avstrijska zlata renta 4 1/2.	120.50
Avstrijska krona renta 4 1/2.	100.20
Ogerska zlata renta 4 1/2.	120.30
Ogerska krona renta 4 1/2.	97.60
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 zid.	15.65
Kreditne delnice 100 zid.	667.75
London viza.	239.05
Wemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	116.85
30 mart.	23.41
30 frankov (nepoletonor).	19.06 1/2
Italijanski bankovci.	95.15
C. kr. cekini.	11.33

Katoliška Tiskarna

izdajatelj raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Pomožni uradnik

želi ob prostem času postranskega zaslužka.

Isti je trgovsko izobražen. — Ponudbe v v upravnistvo tega lista pod „P. stranski zaslužek“.

Naznanilo.

Naznanjam tem potom vsem svojim p. t. odjemalcem premoga, da hlapec **Ignacij Zupančič** ni več pri meni v službi, in prosim, da blagovolé naročitve premoga direktno pri meni oglašati, ker isti nima na moje ime sprejemati naročil.

Ob enem naznanjam, da oddajam in prevažam cele vagone premoga. Se še nadalje priporočam za cenjena naročila ter bilježim

s spoštovanjem

L. Stricelj, prodajalec premoga.

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Le še do sobote, dne 1. novembra:

4. potovanje po Turingiji

Najnovejše so ameriški mufoskopi.

Pet novih, zabavnih podob.

5 znamk, ki se vržejo v posamen mufoskop 50 vin.

Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Učenci

takoj sprejme trgovce s specerijami v Ljubljani.

Kje, pove upravništvo lista. 1202 3-3

Božično darilo!

Razvedrilo starim in mladim so:

Gramofoni,

cena od 15 do 125 gl.

Automati,

ki se sprožijo z 10 h, gostilničarjem velik dobiček.

Prodaja se tudi na obroke.

Velika zaloga plošč; stare se zamenjajo.

Zahtevajte moj ilustrovani cenik.

RUDOLF WEBER,

urar, v Ljubljani, Stari trg št. 16

Gramofon poje, se smeje in govori v vseh jezikih.

Krasne izvirne platnice za „Zgodbe svetega pisma.“

Prečistiti duhovščini in mnogobrojnim udom sl. Mohorjeve družbe uljudno naznanjani, da sem priredil po naročilu in vsped udi rajnega preč. g. dr. Lampeta in sedanjega njihovega pisatelja preč. gospoda dr. Kreka za

Zgodbe sv. pisma krasne izvirne platnice.

Nisem se ustrašil niti truda, niti truda, da podam cenj. udom Družbe sv. Mohorja za to res dragoceno knjgo primerno vnanlost. Imelo trdim, da Slovenci doslej še nismo imeli za nobeno slovensko knjgo tako krasnih platnic, kot so te. Ta v moje izvirne platnice vezna knjga bode kras vsaki sloverski hiši in veselje vsaki družini.

Gospodje poverjeniki storili mi bodo izredno uslugo, ako se posebej opozoré člani svojega poverjenstva in jim grede pri naročilih za roko.

Cena platnic v li em usnatem brblu s platcem prileženim ter bogato pozlačenim je K 2.70, vez. va v izvirne platnice z navadno liro obrezo K 1.50, z zlato obrezo K 3.00. — Nepozne mi naročnike prosim, da mi dotično svoto la 20 v. za poštno vnaprej pošljejo, ker bi bilo poštno pozvelje predrago. — Čast, poverjenikom pa priporočam, da naberó kaj za večji zaboj skupaj, da ne bode tovarna ozirou a poštna predraga.

V ob lta naročila se priporočá

Fr. Breskvar, knjigovez,
v Ljubljani, Filipov dvorec, Ribji trg.

1225 3-1

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu dovoljujem si tem potom najuljudneje naznanjati, da sem svojo osemletno službo pri g. **L. Stricelju** pred kratkim zapustil ter pričel dné 14. t. m. svojo **poslovanje**

prodajo trbovlijskega premoga na drobno in debelo

v Linhartovih ulicah šte. 7 (pri sv. Krištofu).

Cenjenim odjemalcem priporočam se najtopleje za mnogobrojna naročila z zagotovitom točne in solidne postrežbe ter bilježim

z velespoštovanjem

Ignac Zupančič.

1222 3-1

„Kavarna AVSTRIJA“

na vogalu sv. Petra in Reseljeve ceste (Levčeva hiša)

izborna biljarda najnovejšega sistema

z ameriškimi brunswichbanden.

Z velespoštovanjem

Fran Krvarič, kavarnar.

1216 3-2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd.

Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promete za vsako žrebanje.

Kužastna izvršila naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

M E R C U R

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj. I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 118